

เทคโนโลยีการจัดการพืชเพื่อใช้ประโยชน์ที่ดินเปรี้ยวจัดอย่างมีประสิทธิภาพ

1. การเลือกปลูกพืชที่เหมาะสม

การเลือกปลูกพืชที่ทนกรด ทนต่อการขาดธาตุอาหารบางชนิด และพืชที่ทนต่อสารพิษของเหล็กและอะลูมิเนียมได้ จะเป็นการช่วยลดต้นทุนการผลิตจากการใช้ปุ๋ยปรับปรุงดิน ทั้งนี้ควรเลือกปลูกพืชที่ให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจดี เนื่องจากการปลูกพืชในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดต้องลงทุนในการจัดการดินและน้ำสูง พืชที่ปลูกต้องเป็นพืชทนเปรี้ยวและให้ผลตอบแทนสูงด้วย เช่น เลือกปลูกข้าวพันธุ์ทนเปรี้ยว เช่น พันธุ์ข้าว กข 19 กข 27 ขาวดอกมะลิ 105 ตะเภาแก้ว 106 เล็บมีอนาง 111 เป็นต้น

ตารางแสดงช่วงความเป็นกรดเป็นด่าง (pH) ของดินที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืชชนิดต่าง ๆ

ชนิดพืช	pH ที่เหมาะสม	pH ต่ำสุด	pH สูงสุด
สับปะรด	4.5-5.5	3.5	7.8
ถั่วเหลือง	5.0-6.5	4.3	8.4
ถั่วเขียว	5.8-6.5	4.3	8.3
ถั่วพุ่ม	6.0-7.5	-	-
งา	6.0-6.5	4.3	8.7
ข้าว	6.0-7.0	4.3	8.3
ข้าวโพดหวาน	6.0-7.0	4.5	8.5
อ้อย	6.5	4.3	8.4
มะเขือเทศ	6.0-6.8	4.3	8.7
มันเทศ	5.0-7.5	-	-
เผือก	5.5-6.5	-	-
มะนาว	5.5-6.0	4.5	8.5
แคนตาลูป	6.0-6.5	-	-
กระเจียบเขียว	6.0-7.0	-	-
หน่อไม้ฝรั่ง	6.5-7.5	-	-
แตงโม	6.3	4.3	8.7
พริก	6.0-6.8	5.0	8.5
ส้มเขียวหวาน	5.5-6.0	4.5	8.5
มะม่วง	5.5-6.5	4.3	8.0
ส้มโอ	5.5-7.5	-	-
กล้วย	6.0-7.0	-	-
องุ่น	6.0-5	4.5	8.5
มะพร้าว	6.4-7.0	4.3	8.3

ที่มา : กรมชลประทาน (ไม่ระบุ พ.ศ.), และกองอนุรักษ์ดินและน้ำ (2537)

2. เลือกใช้ระบบการปลูกพืชที่เหมาะสม

เช่น การปลูกพืชหมุนเวียน โดยปลูกพืชตระกูลถั่วก่อนหรือหลังการปลูกข้าว การปลูกผักอายุสั้นหมุนเวียนในนาข้าวหรือปลูกผักแซมในพืชหลัก

3. ปรับเปลี่ยนระบบการปลูกพืช

เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ที่ดินเปรี้ยวจัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เปลี่ยนระบบการปลูกพืชจากการทำนาปลูกข้าวเป็นการยกร่องเพื่อปลูกพืชอื่น

-ปลูกผัก เช่น หน่อไม้ฝรั่ง กระเจียบเขียวพริก ผักกาดเขียวปลี มะเขือเทศ มันเทศ

-ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ เช่น เฮลิโคเนีย ปทุมมา

-ปลูกไม้ผล พืชไร่ ไม้โตเร็ว

เช่น แก้วมังกร ส้มเขียวหวาน มะม่วง

กล้วย สับปะรด มะพร้าว ละมุด

อ้อย ปาล์มน้ำมัน เป็นต้น

การปรับปรุงแก้ไขดินเปรี้ยวจัดโดยการบูรณาการวิธีการต่างๆเข้าด้วยกัน ได้แก่ การปรับปรุงแก้ไขดินให้มีสภาพเหมาะสมสำหรับการปลูกพืชแต่ละชนิด เลือกวิธีการที่ปฏิบัติได้ง่ายและลงทุนต่ำ ได้แก่ การใช้วัสดุปุ๋ยปรับปรุงดิน หรือเพิ่มธาตุอาหารพืชโดยการใช้ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยพืชสด ร่วมกับการใช้น้ำหมักชีวภาพ ที่ผลิตจากสารเร่งซูปเปอร์พด.2 การควบคุมดูแลปริมาณและคุณภาพน้ำให้ดีและเพียงพอ และการเลือกปลูกพืชชนิดที่เหมาะสมและให้ผลตอบแทนสูง ซึ่งวิธีการจัดการจะทำให้การพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดเพื่อใช้ประโยชน์ทางการเกษตร เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุดและเกิดความยั่งยืนตลอดไป